

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe $\frac{1}{2}$ an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

ACTIVITATEA

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

A doua alegere la Arad.

Maioritatea domnilor deputați, suntem convinși, că ar dori din toată inima sfârșirea luptelor în jurul scaunului episcopesc.

Înțelegem împlinirea definitivă, aprobarea alegerii.

Realizarea acestei dorințe depinde, firește, de la calitățile episcopului ales.

Față de dl Aug. Hamsea la alegerea trecută a reușit dl Vas. Mangra, despre care însă s'a dovedit *cu fapte concrete* din viața lui, că a fost nevrednic de încrederea majorității, *ba știind el bine de păcatele sale proprii, a abuzat într-un mod josnic de bunăcredința mai multor d-ni deputați, cari n'au știut de aventuroasele pășanii ale dlui Mangra.*

După sentințele forurilor judecătorești, la aceste nu mai încap în doială.

Foarte bine a fost, că s'a desfășurat o luptă crâncenă între cele două partide, și bine a fost, că persoanele candidaților au fost supuse la critice publice, *ba au fost atacate fără nici o cruțare.*

Numai și numai campania personală agresivă introdusă de »Trib. Pop.« și ripostările celorlalte partide a produs rezultatul: că declarată fiind nevrednicia alesului episcop, n'a ajuns sfânta cârjă episcopescă în mâni profane.

De altă parte s'a constatat, *că nici cea mai exagerată și dușmănoasă porneală n'a putut scoate la iveală nici cel mai puțin defect moral față de dl Aug. Hamsea.*

Măritul Sinod electoral deci, dacă ar căuta numai și numai la interesele mari a diecesei, și la aceea, că persoana

viitorului episcop să fie adevărat fără prihană, deamă de cinstea tuturor, — care a trecut prin cel mai vehement foc al personalităților, fără a fi suferit nici cea mai mică știrbire în reputația sa, — dacă ar căuta numai la aceste, ar avea o problemă foarte ușor de deslegat.

Ar pune toate alte considerații nefaste la o parte, și 'l-ar alege pe dl Aug. Hamsea.

Noi așa credem, că între foștii partizani ai dlui Mangra vor fi mai mulți, cari nu vor mai face deosebirea regretabilă între Românii *Ardeleni și cei din Ungaria*, — cari vor apreția situațiunea cu toată serioșitatea, și nu vor considera actul de alegere de episcop, de-un joc demonstrativ, periculos pentru scumpa noastră autonomie; — cari nu vor suferi, ca episcopia Aradului după mangraidele desvelite judecătorește, *să mai fie profanată cu altele de-ale lui Ciorogariu!* Pentru că:

Ce va fi cu sfințenia scaunului episcopesc, dacă s'ar alege iară unul, al cărui moral și onoare personală ar trebui întâin cercetată pe cale judecătorească?

Un om, despre care se coutează cineva să scrie *astfel de fapte concrete*, cum s'a scris despre Mangra și *acum la alt loc despre Ciorogariu*, nici în vis să nu-și apropie mâna de cârja episcopescă!

Doar' un episcop nu-i diurnist consistorial, că trecutul lui să nu-i altereze poziția?

Noi știm bine, că mai mulți domni cu inima la loc, văzând cum s'a fost abuzat de bunăcredința lor, sunt îngrijați de rezultatul acestei alegeri nouă; însă:

Terrorismul e mare! și:

Interesele, menajarea cărora se aşteaptă dela fiitorul episcop — sunt multe! prea multe!

Însă domni aceia cu inima la loc, să nu șovăiască, să nu aibă nici o teamă de gurile sparte a unor existențe — *desperate*, pentru-că: *oala cu carne e în mare pericol!*

Un singur păcat i-să atribue dlui Aug. Hamsea; acesta însă este un păcat *colossal de mare!!*

Și acesta e că D-sa este: *aderentul Metropolitului*, ba, ca să fie păcatul și mai teribil, apoi îl botează de »neam« (!) al Metropolitului?

Horribile dictu!

Pentru Dumnezeu, cum coutează *un călugăr, ori archimandrit să fie aderentul capului bisericii sale ortodoxe?!*

Cum coutează *un preot, fie acela ori de ce rang, să stimeze și să iubească pe Metropolitul său? și să fie cu supunere făscă față de înalta lui persoană?*

Doar' aceste la noi, *la Românii ortodoxi*, sunt păcate grozave!

Astfel de vederi scintite, cari dovedesc lipsa moralului adevărat, la alte confesiuni înzadar le-am căuta.

Sunt monopolul nostru; — foarte dureros monopol!

Și cine-i Metropolitul acest »odios»?

Este fostul Episcop al diecesei Aradului, care atunci când a ocupat stentul scaun în Arad, *nici locuință deamă de un cap al diecesei n'a avut*, și care când s'a depărtat din diecesă a lăsat urmașului său *o diecesă înzestrată cu domeni, cu milioane și cu instituțiuni culturale!*

Cine ar putea nega aceste adevăruri?

Nimenea, om iubitor de dreptate!

Un lucru nespuse de dureros și caracteristic pentru dușmanii Metropolitului, trebuie să constatăm, și acesta este, că:

Tocmai rezultatele atât de admirabile și strălucite a activității fostului Episcop, au fost mormântul popularității sale în inimile malconțenților.

Rezultate adevărat mari, adecă numai așa au fost posibile, că interesele nedrepte, *abuzurile de cari să bucurau atâția »fericiți«,* cu o mână de fer, iciole și în mod absolutistic s'a sistat odată pentru totdeauna; venitele nu mai curgeau în buzunare necompetente, *ci la cassa diecesei;* — cei »scurtați« în abuzuri, au umplut lumea cu plângerile și vaețele lor nebasate, și »popularitatea« Episcopului, care și altcum pentru *energia sa strictă* avea adversari ascunși, să vedea a fi alterată; dară:

Numai în cercul, care nu voia să subordoneze interesele private nedrepte, interesului comun!

Mulți însă dintre acești adversari, cu timp, văzând că sunt în rătăcire, au devenit cei mai sinceri aderenți ai Inaltului Metropolitan.

Din aceasta e clar, că: *cine aderează la persoana Inaltului nostru Metropolitan, aderează la creatorul ordinii și bunăstării diecesei Aradului.*

Acesta nu-i păcat, ci datorință; și pentru'un mirean, dar *neconționat pentru'un călugăr.*

Apoi să nu perdem din vedere, că fiitorul Episcop al Aradului, în diecesa sa va fi *suveran*, și consistoriul ca corporațiune constituțională totdeauna va fi locul său, dacă ar fi de lipsă ori și ce controlă.

Dl Aug. Hamsea totdeauna a fost omul blândeții și al iubirii de oameni,

FOIȘOARA

Stincile Doamnei.

I.

În nordul Moldovei se întinde un domeniu regal numit Broșteni. Și azi sunt pe acolo păduri vergine, unde nici odată n'a răsunat lovitura de topor și nici pași de om n'au pătruns. Este una din excursiile cele mai frumoase pe care le poți face.

Plec din Transilvania cu pluta, cobori Bistrița trecând prin Dorna, Broșteni, Hangu până la Piatra, unde albia riului se îngustează între două stinci înalte, umbrite de fagi seculari și brazi uriași, apoi cursul capricios al apei șerpuiește cu grație în nenumărate cotituri.

Sute de plute trec coborând în fiecare săptămână, intrând în Siret pentru a se duce la Galați, unde trunchiurile de copaci cu cari sunt încărcate, sunt prefăcute în scânduri. Țărani moldoveni cari conduc aceste plute sunt de obicei flăcăi frumoși, înalți, bine făcuți, cu tipul roman, părul negru și ochii mari negrii. Ei poartă costumul țărănesc: cămașa albă brodată, multe culori la guler, la piept și la marginea mânecilor largi.

Pe cap poartă o căciulă înaltă de lână de oaie albă, sau o pălărie cu marginile largi împodobită cu flori naturale. Plutele alunecă amețitor de iute, târîte de torențele limpezi și conduse de plutași cu dibăcie. Câte odată se întâmplă că în valurile mai rezezi pe cari trebuie neapărat să le treci, partea de dinaintea plutei se cufundă atât de adânc, încât plutașul care în totdeauna stă în picioare, intră în apă până la brâu; dar' rămâne rece, nepăsător, ca și cum ar fi un lucru de nimic. Ochii săi stau ațintiți asupra riului care se întinde la infinit; n'are vreme să se uite la hainele sale cele umede. Pe alocurea, pârăele din munți vin să se arunce în Bistrița. Pe unul din malurile ei se înalță mărețul Ceahlău, acoperit de brazi maiestosi; pe celalalt mal se zăresc stincile Doamnei, cari seamănă cu turnurile unei catedrale gotice.

În anul de grație 1538, aceste regiuni nu erau nici atât de vesele, nici atât de zimbătoare cum sunt astăzi. Pe atunci nici o plută nu trecea pe Bistrița, căci sgomotul armelor răsună ascuțit și pătrunzător din fundul văilor.

Femeile și copiii fugeau părăsind vatra și se ascundeau în fundul pădurilor. Strigătul groznic: Vin Turcii! se împrăștiă ca focul nimitor din bordeiu în bordeiu, din sat în sat, din oraș în oraș. Sultanul Suliman

a pornit răboiul, cu o oaste uriașă pentru a devasta mica Moldovă, al cărui domn vi-teaz Petru Rareș, se împotriva din răzputeri, dar' care a fost respins de câte-va ori. Turcii intrară în Suceava, capitala sa, și acum se îndrumau spre Piatra, arzând, omorând și nimicind tot ce le eșia în cale. Toată țeara era în pradă unei spaime nebune; ai fi crezut că s'a deslățuit potopul asupra ei și a distrust tot ce n'a putut lua cu sine. Turcii nu cereau gazdă; ei măcelăreau copiii și violau femeile când nu le puteau duce în robie. Mai bine alegeau moartea de cât să îndure jugul otman.

Pe câmp nu se mai pomenea cap de vită, nici sămință de grâu, nici firicel de iarbă. Domnul Rareș fu nevoit să plece din Piatra, cu sfărământurile armatei sale învinse, și să caute un refugiu la Eslea, pe malul Bistriței, și unde se mai putea găsi hrană pentru oameni și păpuși pentru vite. Eslea însemnează a mâncă, și și-a primit acest nume de când cu popasul pe care-l făcuse cavaleria, cu mult îndărăț. Domnul și-a trimis copiii la mănăstirea Ciceu, pentru a-i pune sub pază sigură, dar' soția sa Elena, n'a vrut sub nici-un preț să se despărta de dânsul.

Turcii nu-mi vor face nici-un rău, zicea ea, câtă vreme voi fi cu tine, și nu vreau să te părăsesc.

Amândoi, bărbatul și femeia, au găsit un adăpost puțin în susul riului, în biserică Călugăran.

Aceasta bisericuța mică, e ascunsă în întregime sub o stincă uriașă, pe care, se zice, că Duhul rău a rupt-o din vârful Ceahlăului, cu intenția de a baricada cursul Bistriței, dar' în momentul în care se pregătea să arunce bolovanul din virful acelei stinci, cocoșul a început să cânte. Dracul a scăpat peatru din mână și a lăsat-o să cadă acolo unde se află și azi, apoi fugi repede pentru a nu-l prinde zorile.

Frumoasa domniță Elena așteptă sub stinca care părea gata să se prăbușească deasupra-i. Cu o mână își adumbrea ochii, în timp ce trăgea cu urechea, la sgomotele din afară cu nările tremurânde, roșind și pălind într'una.

— Ofl ce nenorocire e să fi în totdeauna pe goană! zise ea călugărului ales spre paza bisericii.

Acesta era un moșneag, încovoit sub greutatea anilor, ear' perul și barba li erau albe ca zăpada.

— Numai moartea e statornică, Domniță încolo toate sunt schimbătoare aci pe pământ, răspuse el cu liniște.

— Pentru noi, părințele, nu va mai fi o schimbare, răspuse ea. Suntem cu desăvâr-

D-sa nu cunoaște ura și răsunarea, ales fiind D-sa de Episcop al Aradului, densusul numai cu dragoste ferbinte va îmbrățișa toate instituțiile atât culturale cât și economice.

Noi dorim din inimă, că actul alegerii noue să fie actul măreț al buneii înțelegeri, să fie învingerea simțimentelor moralului și a dreptății, — și atunci siguri suntem, că numai un bărbat vrednic va putea fi ales de nou Episcop al dieceșei Aradului.

Alegerea unui nedemn de această înaltă dignitate, nu numai că ar implica o compromitere din punct de vedere moral, dar între împregiurările actuale ar putea să periclitizeze și scumpa noastră autonomie.

Nu așteptăm și nu cerem alta, decât aceea, că fiecare deputat așa să-și dea votul, precum îi dictează inima și mințea, liber de ură, liber de ori ce pismă.

Anticanonistul Ciorogariu.

Dintre oamenii clicei arădane poate nici unul nu a dus și nu duce atâta patimă în lupta pentru a se susține la oala eparchiei, ca și călugărul Roman Ciorogariu.

Acest omuleț, care n'are curajul să iscălească infecțiile ce le publică în »Tribuna Poporului« din Arad sub pseudonimele *Teologul, Ortodoxul, Uncheașul* etc., acest călugăr în vremea din urmă e atât de îndrăgneaț, încât persoana actualului Metropolitan o atacă într'un mod obicuit la Russu Șirianu și la alte cofărițe, cari își vînd marta în ziarul-revolvăr din Arad, care a ajuns proverbial cu seria de strohmani pe care a perëndat-o pe la ușile diferitelor tribunale.

Cum însă Ciorogariu e ieromonach, director și profesor seminarial în Arad, redactor la foaia oficioasă a dieceșei, referent școlar la Consistor, cuvine-se ca să îl arătăm lumii cu degetul, ca astfel publicul cetitor al »Trib. Pop.« să vadă cine e acela, care are tupeul să calomnieze până și pe Ex. Sa Metropolitanul bisericii ortodoxe dela noi.

Călugărul Ciorogariu e un nevrednic de rasa călugărească și e nevrednic, fiindcă a nesocotit cele mai elementare datorințe față de biserică, ascultând mai

șire pierduți, și chiar d-ta așa bătrîn cum ești, poți fi lovit de un iatagan turcesc care te va ciopârți.

— Se prea poate, răspunse călugărul.

În aceeași clipă se auziră tropote de cai, cari alergau repede spre stînci. Domnul sosea în galop.

El intră pentru a-și lua lemea, o așează lângă el pe șea și fără a grai un cuvânt, se avîntă într'o fugă nebună de-alungul rîului, urmat de câți-va dintre curtenii lui credincoși.

Turcii urmăreau pe domn cu furie.

Eșind dintr'o trecătoare îngustă, alergau, de-adreptul spre călugăr, care stătea în picioare în fața lor! Căii ciuliră urechile și stătură locului.

— Stați! strigă călugărul. Unde vă duceți?

— Vrem să punem mîna pe domnul Rareș. Pentru capul său e o răsplătă de o mie de galbeni. Spune părinte unde e el? Dacă nu spui te măcelărim!

Călugărul le făcu semn să-l urmeze; apoi li conduse pe o cărare care deodată se schimbă într'un urcuș stîncos și alunecos, trecînd peste bolovani de granit și trunchiuri de copaci tăeți.

(Va urma).

Carmen Sylva.

mult de oameni și urmînd obiceiului celui mai barbar, pe care nici evul mediu n'a fost în stare să-l facă accesibil la oameni cu judecată sănătoasă, necum la călugări.

Îngîmfatul Ciorogariu cînd la 1892 a duelat, era profesor de teologie, iar nu de scrimă și era cleric absolvent, prin urmare trebuia să aibă cunoștința despre canonul, 336 care orîndește, să se depună clericii, cari bat pe cineva, »câci l'au putut trage înaintea județului civil«, și mai departe, »clericul de va Jovi pe cineva în mînie și acesta ar muri, să se degradeze, iar lumeanul să se escomunice și să se canoneze ca un ucigător«.

Bătăușul Ciorogariu, cînd a ridicat sabia în potriva rivalului seu, a ridicat-o cu gândul ca cel puțin să-l vulnerizeze, dacă nu să-l măcelărească. *Intențiune de ucigaș* a avut Ciorogariu, și cu toate acestea, pe urma metehnei lui și alor sei, a fost lăsat în pace în loc să i-se fi dictat o aspră și îndelungată pocăință, așa că numai la capătul vieții să fi fost recipiat în sinul bisericii drept măritoare a răsăritului.

Ciorogariu, care de bună voie s'a supus obiceiului barbar de a se bate cu sabia, din duel s'a ales cu mîna ciopărită de sabia mai îndemnaticului rival Sever Bocșan, azi pretor la Pecica, care alătura cu Dr. Ioan Suci, soțul de azi al lui Ciorogariu, a fost provocat la duel. Ciorogariu deci *proprio modu* s'a ciuntit și acest fel de ciuntire e oprită prin canonul 23, care dispune:

»Clericul dacă pe sine se va ciunti, să se depună, căci e ucigaș de sine«.

Fieertatul episcop Goldiș, care ca episcop a făcut pentru d'alde Ciorogariu multe îndemînuri, pe cari în urmă, le-a regretat, în loc ca pe ereticul Ciorogariu să-l fi afurisit, ori să-l fi închis un an de zile separat, după cum poruncește can. 41 al sin. al VI-lea ecumenic, l'a băgat pe Ciorogariu — măcelarul — în tagma călugărească, pare că această tagmă ar fi o adunătură de bătăuși.

Dar' Ciorogariu, deși profesor de teologie, cuprins de dorul de a se vîrt în haina călugărească nu și-a luat osteneala să facă atent pe fostul episcop la canonul 118 ap., care privitor la călugărirea oamenilor de trampa lui Ciorogariu dispune: »atari înși trebuie 3 ani să se cerce, fiind îmbrăcați în vestimente lumești și apoi de vor fi demni, se vor putea tunde de cel mai bătrîn cu voea arhierelui. Nainte de tundere, cercețîndul, se poate face iarăși lumean. De se va documenta prin mărturia oamenilor demni de încredere, că aspirantul și mai nainte ca lumean a viețuit ca și un călugăr, acela se va cerca numai 6 luni«.

A tîgădui trecutul anticanonic al lui Ciorogariu, ar însemna tîgăduirea existenței soarelui, cu toate astea Ciorogariu n'a fost »cercat« nici 3 ani, nici 6 luni, ba episcopul Goldiș n'a cercat să afle nici ceea-ce a făcut Ciorogariu, în noaptea dinainte de tundere, cînd cu sghițul a trebuit prins de prin cele crășme pentru a fi dus la mănăstire.

După un astfel de respect ce l'a dovedit și-l dovedește Ciorogariu sfințitelor canoane, să nu se mire nime dacă eu și cu mine și alții mantia călugărească a lui Ciorogariu o considerăm de haina păcatului, aripile ei de aripi strigoești, iar nu de aripi îngerești. Brăul

lui nu înșamnă moartea patimilor prin ajuns și rugă, ci învierea patimilor prin desfrîn și blăstămății. Camilafca lui înșamnă avariție și cupiditate după averi (C. deși călugăr e bancher la »Victoria«) și ranguri, iar nu lăpădarea de mărirea deșeartă și de lucrurile lumești. Aripioarele camilafcei, ce se vin dinainte, nu înșamnă ceea-ce înșamnă la alți călugări sfioși, că n'au altă speranță decât aceea a lui Dumnezeu, ci aceea că oameni ca Ciorogariu au o miie și una de nădejdi păcătoase.

Firesc lucru deci, că Ciorogariu trebuie cât de curînd să fie pedepsit pentru călcarea canoanelor, să fie silit a se înfunda la mănăstire, iar aceia cari acestui individ vreau să-i câștige până și mitră, trebuesc aduși la reson.

Căci dacă Heliogabal a făcut senator din vizitiul Hieracles, iar din jocheul Vitellius a făcut prefect al gardei orașenești, ar fi culmea rușinei pe așezămintele noastre bisericesti, dacă un Ciorogariu, cu mult mai neînsemnat decât Vitellius ori Hieracles, cari aveau cel puțin cualificația recerută pentru lefteria lor de jocheu ori vizitiu, s'ar putea susține și pe mai departe în demnitățile pe care le are acum, ori, — feri Doamne — să se urce și mai sus pe scara avansării. *Vedebine.*

Declarațiune.

Deoarece articolul prim din Nr. 2 al »Activității« dela 22 Ianuarie n. 1903 »Statuă«, a născut oare-cari nedumeriri în cercurile militare mai înalte competente, întrucît cele cuprinse în acel articolu revarsă o lumină sinistră asupra regimentului Nr. 80, care la anul 1866 era compus din Italiani; *declar că le-am scris înșnmi, fără nici o influință din partea cuiva*, întemeiat pe experiențele proprii, auzite dela camerazii cadeți, cu cari după anul acela am fost în școala de aspiranți de oficeri a divisiunii 16 în Kașau.

De altcum chiar și oficerii și soldații de rînd ai regimentului 64, imediat după războiu, aflîndu-me și eu în calitate de cadet în șirurile lor, le povesteau la toți.

Declar și aceea, că cei mai mulți din acel regiment erau induși în lista celor dispăruți (vermist) pe cînd în faptă se aflau în captivitate prusească.

Lucruri proaspete se aud mai bine și eu eram la 22 Iulie 1866 (ziua bălăieci dela Blumenau) în regiment la compania primă.

Așa cred, că despre oarecare influință nici vorbă nu încape.

De altcum mai posed multe notițe despre regimentul nostru și de a le mele proprii și de a le cadetului Aleco Savul, un tiner talentat, fiul consulului austriac de odinioară în Iași, cu cari voi ieși la lumină în firul »Activității«.

Laurian Bercian
redactor.

Decis ministerial principal.

Prin ordinul ministrului de interne Nr. 13757/902 adresat unui municipiu (comitat) să decretează odată pentru totdeauna, că funcționarul public politic (ceialalți și de altcum sunt de mult eschiși) sunt opriți dela funcțiile, ca membrii în direcțiunile și comitetele de

supraveghiere la institutiile de credit și economii sau alte soiuri de societăți economice.

Motivele acestei dispozițiuni sunt: funcționarul public este dator a folosi tot timpul și puterea sa numai la împlinirea chemării sale pentru care este ales și plătit, este dator a se abține delă ori ce altă ocupațiune, ca să nu fie opăcit în chemarea sa și nici ca să fie influențat în exercicierea funcțiunei sale punctuale.

Oare ce zic la această ordinațiune cei mulți funcționari orașenești din Orăștie, cari sunt siliți a se subtrage câte 40—80 zile în tot anul, pentru grasele marce de prezență și tantieme, dela împlinirea chemării lor, încât de multe ori afli cancelariile goale, ear publicul nu-și poate isprăvi trebile sale.

Am avut prilej, că funcționarii mai însemnați, dela magistrat (5) și dela pretură amîndoi, erau la ședințele institutiilor »Ardeleana«, »Takarékpénztár« și »Vorschuss-Verein«, ba de multe ori primesc și esmisiuni împreunate cu diurne bune în afară de Orăștie, tot în causele băncilor?!

Băncile populare germane.

— Sistem Raiffeisen. —

Solidaritatea sau răspunderea membrilor.

Intemeierea unei bănci trebuie să aibă în vedere îndeosebi două lucruri de căpetenie: să ajute pe membri dîndu-le împrumuturi și să le dea prilejul de a-și aduna capitaluri proprii prin depuneri și economie.

Băncile Raiffeisen au îndeosebi în vedere, că sătenii simțesc mai mult nevoia de bani decât lipsa unui loc unde să-și depună; de aceea pun deosebit preț pe mijloacele cari le înlesnesc puțința de a le da țeranilor-membri bani cu împrumut fără să le ceară și să-și silească a depune ei. Pe cât le este cu puțință, băncile Raiffeisen nu cer dela membrii lor nici părți sau cotizații obligative, nici taxe de intrare; dar' le dau cu toate acestea împrumuturi pe termeni lungi, de 1—10 ani și mai mult, și cu dobîndă de 4—5%.

Un singur lucru îl cere o bancă Raiffeisen dela membrii săi, și anume: să garanteze toți cu avutul lor pentru datoriile băncii, adecă pentru banii, pe cari banca îi ia cu împrumut de aiurea pentru ei.

Acest fel de garanție se cheamă răspundere solidară și este de două feluri: limitată și nelimitată.

1. Răspunderea este limitată, cînd membrii garantează și răspund numai cu o anumită sumă hotărîtă de mai nainte. Cu această sumă ei garantează atât față cu banca, cât și de-a dreptul față cu creditorii ei.

2. Răspunderea este nelimitată, cînd membrii garantează nemărginit cu tot avutul lor pentru toate datoriile băncii, atât față cu banca, cât și de-a dreptul față cu creditorii ei, în ori-ce timp.

La acestea două feluri se mai adaogă un al treilea fel de răspundere numită repartizare nelimitată, cînd membrii răspund nelimitat, dar' numai față cu banca, nu de-a dreptul creditorilor ei și numai dacă avutul băncii nu este îndestulător pentru a-i plăti toate datoriile.

Băncile Raiffeisen sunt mai toate întemeiate pe răspunderea nelimitată a

membrilor lor. Răspunderea limitată a fost primită mai mult de băncile Schulze-Delitzsch, ear' repartizarea nelimitată este o formă foarte puțin răspândită.

O bancă Raiffeissen se întemeiază așa: săteni harnici, cinstiți și fără vișii sau patimi urite, bogat și sărac se unesc și se legătuiesc să răspundă cu tot avutul lor, toți pentru unul și unul pentru toți, iscălesc acest legământ-statute și aleg dintre ei persoane de încredere care să represinte obștea.

Acestea persoane împuternicite caută bani cu împrumut pentru obștea răspunzătoare — pentru bancă.

Bani se găsesc cu ușurință când e vorba de cheazășia tuturor membrilor unei bănci cu tot avutul lor, căci nu-îi vorba de un om și de o singură garanție, ci cinci-zeci o sută ori două de persoane — de un sat cu tot avutul: pământ, cară, vite, unelte, îmbrăcăminte, cinste s. a. m. d.

Ori unde se găsesc bani cu împrumut când stă chezaș un sat cu tot avutul seu.

Așa găsesc băncile Raiffeissen banii pe cari li dau cu împrumut membrilor lor pe 5—10 ani și cu dobândă de 4—5 la sută; așa înflorește o gospodărie rurală, un sat, o țeară; așa se ridică o țară la înălțimea la care s'a urcat Germania prin băncile populare.

O bancă Raiffeissen condusă cu înțelepciune de oameni de bună credință, schimbă în câți-va ani de zile satul cel mai sărac, și nu e nici un sat în care se nu se poată întemeia o bancă Raiffeissen.

Prin răspunderea nemărginită a membrilor, prin garanția tuturor pentru toți, se poate întemeia cu ușurință cea mai frumoasă bancă în cel mai sărac sătuleț. Pe lângă netăgăduita valoare a răspunderii membrilor pentru găsirea banilor de împrumut, nu trebuie să uităm nici folosul moral al unui astfel de legământ între consăteni. Fie-care se simte legat de vecinul seu, are drepturi și datorii către el, e supraveghiat și-l supraveghează și el pentru a nu fi întrebuițat fără folos banii luați cu împrumut pe răspunderea tuturor; fie-care se ferește de apucături rele, de deprinderi urte, se lasă de trândăvie și de ori-ce nărav care l-ar oprî să facă parte dintre membrii băncii. Între membrii aceleiași bănci se naște o legătură mai puternică și mai adâncă: simțul de frăție și de dragoste frățească.

Așa se face o putere mare din câte-va puteri reslătite și adese ori dușmănite între ele.

Dar' sunt mulți deprinși să vadă numai partea cea rea a lucrurilor; aceștia vor vedea în răspunderea nelimitată cea mai mare primejdie pentru membrii unei bănci.

Ei vor vrea să creadă că răspunderea e cu atât mai primejdioasă cu cât e mai nemărginită.

Din fericire însă nu este așa. E adevărat că creditorii (împrumutătorii) unei bănci se pot adresa fie-căruia dintre membrii ei pentru a-și scoate banii împrumutați. Dar' tocmai de aceea răspunderea tuturor e mai folositoare și iată cum: chiar dacă am presupune că sunt și creditori, cari conduși de vr'un duh de răutate ar alerga să-și ceară banii numai dela unul, se nu uităm că și acest membru are la rându-

drepturile creditorului, față cu ceilalți membrii; el se poate adresa tot așa la altul pentru despăgubire și așa mai departe. Adecă la urma urzii, tot de către toți au să fie plătite datoriile; aceasta o știe fie-care; de aceea când sar întâmpla așa, ar fi siliți să-și dea dela început părțile și primejdia n'ar putea fi.

Privirăm aci cazul cel mai rău, presupuserăm o primejdie care nu poate avea loc în băncile Raiffeissen și iată de ce: Mai întâiu într'o bancă Raiffeissen, pierderea capitalurilor împrumutate de bancă e cu neputință; aceasta se va vedea din cele ce vor urma în viitor. Pe de altă parte banca ia împrumuturi mai numai dela membri, sub formă de depuneri de economie și numai ce nu găsește la ei caută aiurea; așa încât e cu neputință cererea neașteptată a banilor împrumutați băncii, cu atât mai mult amenințarea vre-unei primejdii.

Dar nu poate fi mai puternică dovadă dăspre folosul și lipsa de vre-o primejdie a răspunderii nelimitate, ca aceasta: Germania are aproape 13 mii de bănci pe răspunderea nelimitată și numai vre-o două mii întemeiate pe răspunderea limitată; mai toate băncile Raiffeissen sunt cu răspunderea nelimitată a membrilor și nici odată în timp de 50 de ani, de când sunt băncile Raiffeissen, nu s'a arătat acest fel de garanție, mai puțin folositor într'un loc decât într'altul.

De vre-o nenorocire pricinuită de răspunderea nelimitată a membrilor nu se pomeneste, și nici că s'a pomenit când-va în îndelungata istorie a băncilor Raiffeissen.

Sătenii nostri se înfrățesc mai cu ușurință, ba sunt totdeauna frați; aceasta o arată și în vorbă și în faptă — ceea-ce nu putem lăuda la nici un popor din lume.

Deci dar', prin introducerea răspunderii nelimitate și a băncilor Raiffeissen, la noi s'ar legifera ceea-ce există de fapt: fraternitatea și legământul între săteni.

I. Pătrășcotu.

Lipsca.

NOUTĂȚI

„Tribuna” condamnă. Fostul redactor responsabil Mohan a fost condamnat de tribunalul de presă cu jurați din Cluj în 7 l. c. la un an și trei luni temniță și 11.000 cor. amendă și spesele de proces.

In vederea procesului intentat pentru articolii dlui Raica (profesor în România), redactorul Mohan a fost imediat și deținut.

† **Dr. Stefan Păcurar.** Înregistrăm cu părere de rău moartea avocatului Dr. Stefan Păcurar din Sibiu, întâmplată Marți. Inristata familie anunță tristul eveniment astfel: Ermina Păcurar născ. Balomiri ca soție, Leontina și Alma ca fiice, anunță cu cea mai adâncă înristare tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, că adoratul soț, respectivelă tată Dr. Stefan Păcurar, avocat, deputat al universității săsești, etc. a adormit în Domnul după lungi și grele suferințe în 3 Februarie la 1 1/2 ora p. m., în etate de 61 ani. Rămășițele pămênțești ale scumpului defunct vor fi așezate Joi, 5 Februarie la 2 1/2 ore p. m. spre repaus etern în cimiterul bisericii gr.-or. române din Suburbul-Iosefin.

Dr. Stefan Păcurar a făcut epocă în analele universității săsești, începând dela anul 1868 și până acum. El a fost cel mai aprig luptător în acea corporațiune, reprezentând aproape neîntrerupt cercul său natal în calitate de deputat. Bărbat învățat cu calități

eminente juridice, orator dexter cum era, cu o memorie neîntrecută, a dat mult de lucru majorității sasești.

Despre el cuvine-se a să scrie mai pe larg. Fie-î țărîna ușoară și memoria vecinică!

Invitare. Subsemnatul comitet invitat cu toată onoarea la balul filantropic ce se va ținea Joi în 12 Februar n. în „sala de gimnastică”. Venitul curat este destinat pentru „fondul studenților morboși”. Blaj, la 27 Ianuarie 1903.

Comitetul aranțator: Dr. Ambrosiu Chețian, președinte. Dr. Ioan Rațiu, secretar. Octavian Bonfiniu, cassar. Iacob Murășan. Octavian Prie. Flaviu C. Domșa. Ioan Fodor, controlor. Gavrilă Precup, Emiliu Sabo, Eugen Pantea, Alexandru Ciura, Augustin Caliani, Ioan Băgăian. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane, de familie 4 coroane. Suprasolvirile se primesc cu mulțămî și se vor cuita pe cale ziaristică.

Redactor sârb condamnat. La curtea cu jurați din Seghedin s'a ținut eri în 6 Februarie procesul de presă al ziarului sârbesc »Branik« din Neoplanta. Redactorul I. Perici a fost condamnat pentru »agitație contra națiunii« la închisoare de o lună.

Necrolog. Subscrișii sfâșiați de durere vestim tuturor cunoscuților și prietinelor, că soțul, fiul și nepotul nostru **Victor Popp**, cleric abs. și funcționar provisor la societatea căilor ferate austr.-ung. a secției din Reșița, nu mai este între cei vii, trecând la 6 Februarie n. a. c. la 4 ore p. m., după un morb îndelungat, la o viață mai fericită, în etate de 38 ani și în al 9 an al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pămênțești ale iubitului defunct, se vor așeza după ritul bisericii gr.-cat. la 3 ore p. m. în cripta familiară din Geogiu. Sibiu, la 8 Februarie st. n. 1903. Paulina Popp ca soție. George Popp ca tată. Aurelia Popp, Anica Popp ca surori. Rozalia Neumann ca bună. Ioan Madarasi ca cumnat. Carol Neumann ca unchiu. Rudolf Neumann ca văr.

Hymen. D-soara Eva Ionițiu cu dl George Almășan, cleric abs. își vor sârba cununia Joi, 13/26 Februarie a. c. la 3 ore p. m., în biserica gr.-or. din Bucium-Poeni.

— Maria Muntean și Avram Budoiu își vor celebra cununia la 9/22 Februarie a. c. la 1 oră după amiază în biserica gr.-or. din Toltia-mare.

Tinerimea universitară română din Cluj invitată cu toată stima la concertul împreunat cu dans, ce se va ținea la 1 Martie st. n. 1903. Cu prea grațiosul concurs al mult stimatelor: D-soara Virginia Gall, absolută a conservatorului din Pesta; D-soara Aurelia Gerbert, absolută a conservatorului din Pesta; Doamna Victoria Popoviciu; D-soara Ersilia Popoviciu, absolută a conservatorului din București; Domnul Cornel Popoviciu și D-soara Delia Olariu. În pauză se va juca »Călușierul« și »Bătuta«. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci pe seama tinerilor universitari. Prețul de intrare: de persoană 4 cor., de familie 10 cor. Oferte marinimoase se primesc cu mulțămî și se vor cuita pe cale ziaristică. [Adresa cassariului Valer Ordace, strada Weselényi Miklós nr. 25] Programul detaliat al concertului se va publica la timp în toate ziarurile și se va distribuî seara la cassă. NB. Onoratul public este rugat a să prezenta în interesul propriu la terminul precisat, căci intrarea în decursul concertului nu se va admite.

Nevestele se nu mai cocheteze! În o cauză divorțială pertractată zilele trecute Curia a enunțat, că cochetăria femeii formează motiv de divorț. În motivarea acestei sentințe supremul nostru for judecătoresc zice, că cochetăria și peste tot purtarea unei femei căsătorite față cu bărbați străini în mod incompatibil cu poziția ei de soție, provocător, ba apt chiar și a deduce din el infidelitate față cu soțul ei, formează motiv de divorț.

De lângă polul nordic. Ziarul rus »Nowoje Wremja« a adus o știre despre Siberia nordică, care știre pune în vedere schimbări mari în temperatura pământului, ba se presupune, că pământul se va răci, va îngheța.

Estimp a început de vreme earna în Siberia. Când oamenii cosiau earba, a început deja să ningă, ear' când oamenii strângeau fânul, deja râurile erau înghețate și un ger mare se lăsase asupra țării. La începutul lui Octomvrie, când poporul băștinaș a început să prindă pești, atât de necesari pentru ei în timpul ernei, era un frig de 25 grade, râurile și lacurile erau acoperite de un strat gros de gheață.

Earna a bătut la ușă înainte de a să începe toamna. În Noemvrie și Decemvrie frigul s'a urcat la 50 grade, râurile mai mici au înghețat până la fund, ear' cele mari au fost acoperite cu o scoarță de gheață groasă de 3 urme. Mii și mii de pasări și feare seltabice au înțelenit de frig. Locuitorii țării ședeau în colibele lor lângă foc și pentru toată lumea n'ar fi cutezat să easă afară. Turmele le-au lăsat în știrea Domnului.

Causa frigului grozav e căutată în grămezile colosale de gheață, mânate astă toamnă de valuri la țermurii Siberiei, unde au rămas lipite de țerm. Massele mari de gheață, venite de pe marea arctică, au umplut marea carică deja în timpul verei și au adus cu sine pe coastele Siberiei o sumedenie așa de mare de urși de gheață, încât și Samoiezii, cărora de altfel nu le pasă de nimic, au început să tremure de frică.

Erniele aspre sunt tot mai dese în Siberia nordică, și se pare, că se vor întâmpla schimbări mari de climă pe pământul nostru. Samoiezii, cei mai buni cunoscători ai Nordului, povestesc, că brazii scad mereu în Siberia și se depărtează mereu spre Sud. În locul lor se sporesc tufele din regiunile polare.

Cuse de hârtie. Întrebuițarea hârtiei devine din ce în ce mai variată. Noi Europenii am rămas la cutiile de carton și la gulerile de hârtie. În America se întrebuințază în fel de fel de chipuri și în fel de fel de moduri originale. Într'o usină din Springfield de exemplu, se fabrică butelii de hârtie destinate pentru păstrarea laptei. Acestea butelii sunt impermeabile și de un preț atât de bagatel, încât nu e mare pagubă (?) chiar dacă se lapedă butelia după întrebuințare. În Dessan o nouă usină produce în abundență pantofi de hârtie, cari se vînd eștin de tot, așa că de acuma înainte hotelierii vor putea pune la dispoziția oaspeților pantofi de aceștia, pe cari li va putea lua oricine cu sine. Se fac însă și case întregi de hârtie. Un rus bogat a comandat la New-York o asemenea casă. Casa a fost construită în Savinowka și a costat 80,000 ruble. Ea are 16 încăperi și va putea rezista tuturor intemperiilor. În Norvegia s'a construit o biserică pentru 1000 credincioși, în care afară de clopote totul e de hârtie

Serate de-ale meseriașilor români.

Sibiu, 1 Febr.

Mă găsesc din nou în plăcuta pozițiune de a pune un nou lucru, săvrit de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, — la răvașul activelor acestei Reuniuni. Joia trecută (29 Ian. n. c.), s'a ținut adecă prima ședință literară la Reuniune cu un program, care fără șială, putea fi executat la ori-ce ședință publică. Ședințele acestea, se vede, că au ajuns o necesitate indispensabilă pentru o mare mulțime din publicul nostru din toate clasele. Ele și sunt cercetate nu se poate mai bine și decurg de așa, încât toți participanții rămân satisfăcuți și cu dorul de a ne găsi earași în ultima Joi a Lunei viitoare.

Convingerea ce 'mi-am câștigat de astădată este, că conducătorii Reuniunii se gândească cu o zi mai curând la reedificarea aripei din stînga a edificiului, ce azi e proprietatea Reuniunii, unde să-și zidească o sală mare spațioasă, pentru diferitele întruniri, ear' în parter s'ar putea zidi câteva sale pentru masa învățăceilor meseriași, lăsați în mâna șorții.

Se înțelege, că la toate acestea neapărata este marinimia oamenilor nostri buni, cari și până aci au întins mâna de ajutor

acelora, cari de problemă 'și-au luat ridicarea clasei noastre de mijloc la nivelul, la care se găsește această clasă la conlocuitorii nostri nemți.

Cursul ședinței a fost următorul: Președintele Reuniunii, dl Victor Tordășianu, bineventând numărul public declară I. ședință din anul acesta deschisă.

Ostenelele cărmacilor Reuniunii, din cursul timpului dela ultima noastră ședință, s'au reoglindat din bogatele sumare ale ședințelor administrative, cetite de dl Ioan Apolzan, notarul Reuniunii și urmărite de toți cu viuă atențiune.

D-șoara Maria Iordan ne predă cu pricepere poesia »Băiata de Țigan«, de Maria Ernest. Mititelul Ilarie Boia ne-a dat nouă dovezi despre prezența de spirit și despre progresul frumos ce îl face în arta declamatorică, prin predarea cu vervă a poeziei »Tata lui Neaoș«, de I. Nenișescu. Sodalul Iacătus, dl Pamfilie Crișan, ne-a redat destul de bine poezia »Trei deodată«, de Maria Cioban. Măiestrul compactor, de curând stabilit în Sibiu, dl Petru Ilieș, ale cărui lucrări cu adevărat artistice, aflătoare în vitrina librăriei arhidiecezane, atrag atențiunea trecătorilor — ne-a ținut o frumoasă disertație despre istoricul compactoriei și despre frumoasele cunoștințe ce 'și-le-a câștigat prin România și prin mai multe orașe din patria noastră. Frumoasa conferență, dl Ilieș 'și-o încheie cu un cald apel făcut către meseriașii noștri bătrâni și tineri de a se alipi de reuniunea, ce luminează revarsă asupra tuturor afacerilor noastre... D-sa în cursul vorbirii își exprimă dorința, ca factorii competenți să se ocupe cu ideea scoaterii unui ziar, care să tracteze afaceri de interes pentru meseriași. Sodalul croitor, dl Dem. Jurca, ne-a predat cu mult simțământ poezia »Rugăciunea Românului«, de G. Bucșa. Chipeșa d-șoara Paraschiva Dumitru 'și-a făcut intrarea în șirul debutanților noștri cu poezia »Un suspin«, predată destul de bine. Indispensabilul Filimon Delorean, care promite a deveni bun comic, de data asta a produs mult haz cu predarea »Cântului al 3-lea«, din isprăvile lui Păcală, de P. Dulf. Dl Nicolae Bratu, zelosul bibliotecar, ne-a declamat cu pricepere pe »Rada« lui Coșbuc, storcând admirațiunea ascultătorilor. Dl compactor P. Ilieș mai urcând odată tribuna, ne cetește cu frumos accent disertațiunea »Femeia și limba română«, de Crist. Negoescu. Micuțul Ilarie Boia, cu cele »20 de găște«, de Speranță, ne-a umplut pe toți de veselie și de dorința de a-l asculta cât mai des. Două române cântate de dl Nicolae Ișan, măiestru pilar și două compoziții de ale noastre, executate la pian, de prietenul clasei noastre de mijloc, dl Augustin Bena, cleric, au format punctele ultime ale programului seratei.

Președintele nostru mulțumind atât debutanților, cât și numeroșilor oaspeți, ne pune în vedere aranjarea în cursul carnavalului a unei producțiuni publice împreună cu concert, teatru și joc și declară la ora 10 și un pătrar ședința de închisă.

»Dichis«.

Păpușile reuniunii agricole.

(Act de recunoștință.)

Când cu expoziția noastră industrială am fost arătat intenția ce avem de a întregi colecția de păpuși cu exemplare din ținuturi românești încă nerepresentate.

Stăruințele noastre au avut de urmare, că doamnele Ioana Rebege și Raveca Manta au luat asupra lor greaua sarcină de a costuma păpușa, ce le-am fost lămbiat întocmai după portul din Gurariului [com. Sibiu]. Generoase, foarte îndemânate și inspirate de nobilul zel cum sunt, aceste doamne, de prevedutera, au isbutit să costumeze păpușa decum nu s'ar fi putut mai nimerit. Portul acestei mândre păpuși, lucrat întocmai după al țărancilor din Gurariului, e vrednic de admirat.

Nu mai puțin isbutită și draguță e păpușa, pe care o a costumat vrednică și zeloasă preoteasă din comuna Marpod, doamna Maria Bologa, dimpreună cu doamna preoteasă M. Bologa sen. și cu ajutorul unor harnice țărance aparținătoare »Reuniunii române din Marpod«.

Aceeași se poate zice despre o a treia păpușă frumoasă și foarte interesantă, gătită prin câteva femei și fete tot atât de harnice, în frunte cu vrednicile doamne Zenovia Dan, soție de primar și Eufrosina Buca, soția învățătorului, toate din Rucăr (comitatul Făgăraș.)

Pentru aceste costume anevoioase și bostisitoare, subscrisul birou în numele reuniunii noastre agricole exprimă amintitelor doamne cea mai călduroasă mulțumită.

La expoziție avurăm 12 păpuși. Prin adaugerea alor trei, colecția noastră numără astăzi 15 păpuși, una mai chipeșă și isbutită ca cealaltă și reprezentând fiecare un port deosebit din tot atâtea ținuturi.

Pregătirea cunoscutelor albumuri cășunează reuniunii noastre grele jertfe bănești, ceea-ce nu ne poate opri de a cumpăra și în viitor păpuși mari, pe cari bucuros le îmbiăm cui ar binevoi să ia asupra-și sarcina costumării pe spesele sale.

Din comitatul Sibiului avem păpuși costumate de ajuns. Cu atât mai binevenită va fi costumarea în portul din comitatele și numeroasele ținuturi încă nerepresentate.

Cu aceasta ocazie iertat fie-ne să destăinim tristul fapt, că apelul nostru în cauza albumurilor n'a găsit răsnetul cu drept cuvânt așteptat. Renoim dar rugarea, ca în scopul copiării să ni-se trimită de pretutindena (afară de comitatul Sibiu) cusături și țesături frumoase și originale, precum: cămeși, ii, învelitoare, covoare, ștergare, merindețe, fețe de masă, culmi etc.

Sibiu, 26 Ianuarie n. 1903.

Biroul »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

D. Comșa,
pres.

V. Tordășianu,
secretar.

„DACIA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »Dacia«, societate pe acții se invită în virtutea §-lui 18 al statutelor societății la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Orăștie la 21 Febr. 1903 st. n., după amiază la 3 oare, în localitățile institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii preste tot și despre rezultatul anului de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiune asupra bilanțului anual.
4. Decisiune asupra împărțirii profitului curat, realizat în primul an de gestiune.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere conform §-lui 41 a statutului.
6. Eventuale propuneri făcute în înțelesul §-ului 28 din statute.
7. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 20—22 din statutele societății doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotenți, sunt poștiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 20 Febr. a. c. st. n. înainte de amiază.

Orăștie, la 31 Ian. 1903 st. n.

Direcțiunea.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școli, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventați.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arândează și exarândează realități și alte drepturi și întreprinder-de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri ———
Bilete de log. ———
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită ———
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist. ———
Placate ———
Ord. de dans ———
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent. ———
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Bilete de cun. ———
Etc. etc. etc. ———

Institutul Tipografie

„Minerva“

Există deja de 14 ani și este prevăzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

pe lângă că efectuește ori-ce comande repede și cu prețuri moderate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.